

Wyrok z dnia 19 sierpnia 2009 r.

III ZS 1/09

Przepis art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191 ze zm.) nie upoważnia walnego zgromadzenia komorników izby komorniczej do podjęcia uchwały zobowiązującej radę izby komorniczej do wystąpienia z określonym wnioskiem do Krajowej Rady Komorniczej.

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Zbigniew Korzeniowski, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 sierpnia 2009 r. sprawy ze skargi Ministra Sprawiedliwości na uchwały [...] Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Komorników Sądowych Izby Komorniczej w W. z dnia 20 marca 2009 r.

u c h y l i ł zaskarżone uchwały.

U z a s a d n i e

Na podstawie art. 68 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191 ze zm.) Minister Sprawiedliwości złożył wniosek o uchylenie jako sprzecznych z prawem uchwał [...] Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Komorników Sądowych Izby Komorniczej w W., podjętych dnia 20 marca 2009 r. w B.

Według uchwały [...] „zobowiązuje się Radę Izby Komorniczej w W. do wystąpienia do Krajowej Rady Komorniczej z wnioskiem o umieszczenie w Regulaminie Wizytacji zaleceń zwracania szczególnej uwagi przy dokonywaniu wizytacji w kancelariach komorniczych na przestrzeganie przez komorników przepisu art. 53a ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, tj. prowadzenie poszukiwania majątku rozumianego jako dokonywanie wszelkich zapytań kierowanych do urzędów i innych instytucji w celu ujawnienia majątku dłużników lub ich źródeł dochodu na podstawie

przepisu art. 797¹ k.p.c. tylko na zlecenie wierzyciela i po uiszczeniu opłaty, o której mowa w art. 53a ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Przestrzegania przez komorników sądowych przepisów dotyczących zasad przyznawania pełnomocnikom wierzycieli wynagrodzenia za zastępstwo w postępowaniu egzekucyjnym”. Natomiast zgodnie z uchwałą [...] „Zwyczajne Walne Zgromadzenie Komorników Izby Komorniczej w W. przyjmuje stanowisko, że poszukiwaniem majątku dłużnika jest kierowanie wszelkich zapytań do urzędów i instytucji zmierzających do ustalenia składników majątku, bądź źródeł dochodu dłużnika. Powyższe, za wyjątkiem spraw w których komornik zobligowany jest do działania z urzędu winno być dokonywane wyłącznie na zlecenie wierzyciela w trybie art. 797¹ k.p.c. i po uiszczeniu opłaty stałej z art. 53a ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Walne zgromadzenie stoi na stanowisku, że dokonywanie powyższych ustaleń bez opłaty stanowi naruszenie § 16 pkt 2 lit. b i d Kodeksu Etyki Zawodowej Komornika”.

Zaskarżonym uchwałą Minister Sprawiedliwości zarzucił ich podjęcie z przekroczeniem właściwości walnego zgromadzenia komorników izby, wynikającej z art. 89 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, a także błędną interpretację art. 53a tej ustawy i art. 797¹ k.p.c.

W odpowiedzi na wniosek Izba Komornicza w W. wniosła o jego oddalenie. Zdaniem Izby uchwała [...] ma charakter techniczny, dotyczy korespondencji między Radą Izby Komorniczej w W. i Krajową Radę Komorniczą i nie można jej zarzucić sprzeczności z prawem. Natomiast uchwała [...] dokonuje prawidłowego podziału obowiązków komornika na wynikające z art. 797¹ k.p.c. oraz na mające podstawę w innych przepisach. W odniesieniu do dopuszczalności podjęcia tej uchwały, w odpowiedzi na wniosek Izba podniosła, że określa ona sposób rozumienia art. 797¹ k.p.c. przez komorników Izby W. i skierowana jest tylko do członków tej Izby, co przemawia za jej dopuszczalnością. Podstawę do jej podjęcia stanowi art. 89 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Stanowi on w punkcie 8, że do kompetencji zgromadzenia należy „opiniowanie innych spraw dotyczących komorników, o które zwróci się Minister Sprawiedliwości”. Skoro w art. 89 ust. 1 punkty 1-7 regulują kompetencje zgromadzenia nie dotyczące opiniowania a pkt 8 mówi o „opiniowaniu innych spraw dotyczących komorników” to znaczy, że ustawodawca przewiduje ogólną kompetencję zgromadzenia do opiniowania spraw dotyczących komorników poza przypadkami, gdy wystąpi o to Minister Sprawiedliwości. W przeciwnym razie zwrot „innych” byłby zbędny. Skoro zadaniem rady izby jako organu wykonawczego jest

nadzór nad przestrzeganiem przez komorników powagi i godności zawodu (art. 93 ust. 1 pkt 4 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji), to nie można organowi stanowiącemu - zgromadzeniu komorników izby - odmówić kompetencji wyrażania opinii na temat prawidłowego stosowania prawa, z których będzie mogła korzystać rada izby (art. 93 ust. 1 pkt 9 i 11 tej ustawy).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek Ministra Sprawiedliwości jest uzasadniony z uwagi na brak kompetencji walnego zgromadzenia komorników izby do podejmowania uchwał dotyczących zagadnień będących przedmiotem zaskarżonych uchwał [...] Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Komorników Sądowych Izby Komorniczej w W., podjętych dnia 20 marca 2009 r. Kompetencje walnego zgromadzenia komorników izby są wyczerpująco określone w art. 89 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Punkty od 1 do 7 wymieniają uprawnienia walnego zgromadzenia izby o charakterze stanowczym, natomiast pkt 8 odnosi się do uprawnień opiniodawczych. Żaden z przepisów tego artykułu nie przewiduje możliwości zobowiązania rady izby przez zgromadzenie izby do podjęcia czynności tego rodzaju, co określona w zaskarżonej uchwale [...]. Nie wynika ona także z art. 93 ust. 1 pkt 9 tej ustawy stanowiącego, że do zakresu działania rady izby komorniczej należy wykonywanie uchwał walnego zgromadzenia komorników izby komorniczej. Nie odnosi się on bowiem do tych uchwał, które zostały podjęte z przekroczeniem zakresu właściwości zgromadzenia izby.

Zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 8 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, do kompetencji walnego zgromadzenia komorników izby komorniczej należy opiniowanie innych spraw dotyczących komorników, o które zwróci się Minister Sprawiedliwości. Bezsporne jest, że Minister Sprawiedliwości nie zwrócił się do Walnego Zgromadzenia Komorników Izby w W. o wyrażenie opinii w sprawie, która jest przedmiotem zaskarżonej uchwały [...].

W odpowiedzi na wniosek Ministra Sprawiedliwości błędnie przyjęto, że z użytego w art. 89 ust. 1 pkt 8 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji wyrazu „innych” wynika możliwość wyrażania przez zgromadzenie izby opinii we wszystkich innych sprawach niż te, o które zwrócił się Minister. Ta wykładnia gramatyczna nieślusnie odnosi wyraz „innych” do wyrazu „opiniowania”, a nie do wyrazu „spraw”.

Żadne uprawnienie zgromadzenia izby, wymienione w art. 89 ust. 1 pkt 1-7 ustawy nie ma bowiem charakteru opiniodawczego. Pomija ona także jednoznaczne wymaganie, aby opinia była wyrażona na wniosek Ministra Sprawiedliwości. Pogląd o możliwości wyrażania przez zgromadzenie izby opinii tylko na wniosek Ministra Sprawiedliwości znajduje potwierdzenie w regulacji uprawnień opiniodawczych Krajowej Rady Komorniczej. W sprawach nieindywidualnych ma ona prawo wyrażania opinii *de lege lata* tylko w sprawach dotyczących biurowości, rachunkowości i innych przepisów regulujących organizację i funkcjonowanie komornika i kancelarii (art. 85 ust. 2 pkt 2) oraz w sprawach zmian przepisów dotyczących egzekucji, dokonywania zabezpieczenia i funkcjonowania komorników (art. 85 ust. 1 pkt 3), a więc opinii *de lege ferenda*. Natomiast w odniesieniu do spraw niewymienionych w tych dwóch przepisach, Krajowa Rada Komornicza wyraża opinię na wniosek Ministra Sprawiedliwości lub organu samorządu komorniczego (art. 85 ust. 1 pkt 4). Izba komornicza nie może więc wyrazić opinii bez wniosku Ministra Sprawiedliwości, lecz powinna zwrócić się o to do Krajowej Rady Komorniczej. Ma to na celu uniknięcie sytuacji, w której poszczególne izby wyrażają opinie dotyczące stosowania prawa, obowiązujące na terenie ich właściwości, co mogłoby prowadzić do różnej interpretacji tych samych przepisów obowiązujących na terenie całego kraju. Także więc wykładnia systemowa potwierdza brak upoważnienia ustawowego do wydania przez Zgromadzenie Izby Komorników w W. opinii dotyczącej stosowania art. 797¹ k.p.c. oraz art. 53a ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w zdaniu pierwszym tezy wyroku z dnia 8 listopada 1996 r., III SZ 3/96 (OSNAPiUS 1997 nr 11, poz. 204), przyjmując, że organy samorządu notarialnego nie są uprawnione do stanowienia wytycznych w sprawie stosowania taksy za czynności notarialne. To samo stwierdził w tezie drugiej wyroku z dnia 26 lutego 2004 r., III SZ 2/03 (OSNP 2004 nr 22, poz. 395).

=====